

ΠΡΟΟΔΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ

15

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

1930

ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΚΡΗΤΗΣ

ΕΤΟΣ Β.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. Ι.

ΑΡΙΘ. 9.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Υπό Ζ. Κ. ΒΑΡΟΥΧΑΚΙ

μαθητοῦ τῆς Ε. τάξεως τοῦ ἐν Καστελλίῳ Κισσάμου Γυμνασίου

Α.

Ἡ ἀνιοῦσα πορεία, ἡ μορφωτικὴ ἐξέλιξις, εἶναι ἐν τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν συγχρόνων μαθητικῶν κοινωνιῶν. Αὐτὸ εὐτυχῶς παρετηρήθη εἰς τὰς μαθητικὰς κοινωνίας τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, ἐσχάτως δὲ καὶ ἐν Κρήτῃ διὰ τῆς προοδεντικῆς φρονήσεως τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων Ἡρακλείου, αἱ ὁποῖαι τοιοῦτοιτρόπως — καὶ τοῦτο ὄχι πρὸς κολακείαν των — δίδουν ἕνα ὥραϊον ἄξιον ἐπαίνων καὶ πρὸ παντὸς ἀξιωματικῶν παράδειγμα συγχρονητικῶν τάσεων. Ὅπως δὲ γνωρίζω ἐκτὸς τῆς καινοτομίας τῆς «Προόδου» τοῦ μοναδικοῦ τούτου εἰς τὸ εἶδος του περιοδικοῦ ἐν Κρήτῃ, τὰ ἐν Ἡρακλείῳ εκπαιδευτήρια τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, υἱοθέτησαν τὴν ὁργάνωσιν μαθητικῶν κοινοτήτων — ἄλλον δείγματος συγχρονητισμοῦ — περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀσχοληθῶ εἰς τὴν παροῦσαν πραγματείαν.

Β.

Εἰς τὰς μεμορφωμένας κοινωνίας πρώτιστον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ σύμπνοια, ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐνέργεια τῶν μελῶν αὐτῶν. Οἱ μαθηταὶ ὅθεν οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ συνόλῳ των, ἀποτελοῦσι κοινωνίαν ὁποσοῦποτε μορφωμένων ἀνθρώπων, πρέπει νὰ κατανοήσουν βαθύτατα αὐτήν, ὥς ἕνα τῶν οὐσιωδαιτέρων κοινωνιολογικῶν ὄρων τῆς Προόδου. Ἡ τοιαύτη σύμπνοια ἐρχεται φραγγέλιον κατὰ τῶν τυχόν ὑπερβασιῶν παντός. Αἱ αὐτῆς ἔχομεν ὁμαδικὴν καὶ ἐπὶ σκεπτικισμοῦ στηριζομένην ἐνέργειαν, κατὰσχυν τῆς πλειονότητος καὶ ἐξουδετέρωσιν τοῦ ἀναχρονιστικοῦ ἀτομικισμοῦ. Αἱ νεώτεραι δὲ καὶ μάλιστα αἱ μεταπολεμικαὶ παιδαγωγικαὶ ἀρχαί, στηριζόμεναι εἰς τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς συνθήκας τῆς βιώσεως, τείνουσι νὰ δια-

μορφώσουν τὸν μαθητὴν, ἄνθρωπον ἀνταποκρινόμενον εἰς αὐτὰς, δυνάμενον ψυχολογικῶς νὰ ἀτενίσῃ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς ζωῆς. Εἰς δὲ τῶν ὄρων τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ σκοποῦ τούτου εἶναι καὶ ἡ πρὸ τινων ἐτῶν γνωσθεῖσα **μαθητικὴ κοινότης**.

Μαθητικὴ κοινότης εἶναι ἐν μαθητικῶν σωματείῳ ἢ ὅλων τῶν τάξεων, ἡ μίᾳς ἐκάστης, εἰς σύλλογος τρόπος τινα, μία μικρογραφία Δημοκρατίας. Αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγουσι πολλοί, ὅτι ἡ μαθητικὴ κοινότης εἶναι δυνατὴ, μόνον εἰς μορφωμένους μαθητὰς, μού φαίνεται ὅλως ἀστήρικτον. Ἀπ' ἐναντίας ἡ κοινότης ἐργετήθη διὰ τοὺς ἀμορφώτους κοινωνικῶς μαθητὰς, διὰ τὴν πλειονότητα δηλαδή, ὥς μέσον κοινωνικῆς προαγωγῆς καὶ ἐξευγενίσεως. Εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν μέσον τῆς εὐρυτέρας μορφώσεως τοῦ μαθητοῦ. Αἱ αὐτῆς οἱ μαθηταὶ λαμβάνουσιν ἰδίαν ὑπόστασιν, δύνανται νὰ ἐκδηλώσουν τὴν σφριγηλότητα, τὴν ζωικότητα τῆς ἡλικίας των, καὶ τὸ κυριώτερον πάντων διευθύνονται συμφῶνως πρὸς τὴν νοοτροπίαν τῆς πλειονότητος, ἡ ὁποία ψυχολογικῶς ὥς ἐκ τῆς ἡλικίας, εἶναι καὶ νοοτροπία τοῦ ἑαυτοῦ των. Τοιοῦτοιτρόπως εἰς τὴν κοινότητα ἡ διοίκησις ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἰδίου τοῦ μαθητοῦ. Ἐξηγοῦμαι κατωτέρω, πιστεύων ὅτι ταῦτα δὲν θὰ παρεξηγηθῶσιν ὑπὸ τῶν κ. κ. καθηγητῶν, ὥς καινοφανεῖς ἐπαναστατικαὶ ἀντιλήψεις, καθ' ὅσον στηριζόμεναι ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ψυχολογίας τοῦ μαθητοῦ, κάθε ἄλλο ἢ τοιαῦτα εἶναι.

Ὁ μαθητὴς εἴτε εἰς τὸ Γυμνάσιον Καστελλίου φοιτᾷ, εἴτε εἰς ἄλλο τι, ἐξαιρέσει σπανιωτάτων περιπτώσεων, ἔχει νοοτροπίαν ὅλως διάφορον τῆς τοῦ καθηγητοῦ (θὰ γνωρίζωσι δὲ τοῦτο καὶ οἱ κ. κ. καθηγηταὶ καθότι ὑπῆρξαν

ποτέ μαθηταί). Ὁ πρὸ ἐτῶν καθηγητὴς ὁ «παλαιός» κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν, διηύθυνε τὰ τῆς τάξεως, μὲ τὸ μέτρον τῆς βουλήσεως, τῆς νοοτροπίας του. Ἡ τάξις ὅμως ἐγεννήθη διὰ τὸν μαθητὴν, διότι αὐτὴ εἶναι ἐπίπεδον δράσεως, αὐτενεργείας του, λέγει ἡ νεώτερα παιδαγωγική. Ἄρα ἡ τάξις πρέπει νὰ διευθύνεται ὑπὸ τῆς μαθητικῆς δόλητος, δεχομένης τὰς συμβουλὰς τοῦ καθηγητοῦ. Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ δόλητος πιθανὸν νὰ μὴ οὐθμίξῃ καλῶς τὰ πράγματα, λόγω μὴ πλήρους ὠριμάνσεως τῆς αἰσθητικῆς τῆς νοήσεως, κατ' ἐμὲ αὐτοκαταρρέπεται, ἐφ' ὅσον ἡ κοινότης βαίνει ἐπὶ τῇ βάσει καταστατικῆς, θεωρηθέντος ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν κ. κ. καθηγητῶν. Ἐξ ἄλλου πᾶσαν εὐθύνην ἔναντι τῶν κ. κ. καθηγητῶν ὑπέχει τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς τάξεως, τὸ ὁποῖον ὡς αἰρετὸν σύγκειται ἐκ τῶν λογικωτέρων καὶ τῶν μᾶλλον μεμορφωμένων μαθητῶν (δμιλῶν οὕτως, ἔχω ὑπ' ὄφιν τὰς περυσινὰς κοινότητας τοῦ Γυμνασίου Καστελλίου, διότι κατὰ τὸ νῦν σχολικὸν ἔτος δὲν ἀνευρεσθήθησαν). Τὰ παλαιὸν «καθεστὼς» οὕτως εἰπεῖν, ἦτο μία δικτατορία, ὃ δὲ καθηγητὴς παρεγνώριζετο εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ μαθητοῦ, ὡς εἰς δικτάτωρ, ὡς εἰς τύραννος. Καὶ ἠκολούθει ἐν λυπηρότατον φαινόμενον τὴν παραγνώρισιν ἐκείνην, τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὁποῖου ἐξεδηλοῦντο εἰς τὴν μετέπειτα ζωὴν. Ὅλοι ἔχομεν γινώσκον τῶν κάτωθι. Πιθανὸν μία προᾶξις τοῦ καθηγητοῦ, ἡ ἐκλογὴ ἐνὸς ἐπιμελητοῦ ἐπὶ παραδείγματι ἢ ἄλλο τι, νὰ ἤγειρε μικροφιλοτιμίας, ἀτομικισμούς, προσωπικὰ πάθη, καὶ τὸ χειρότερον πάντων—τὸ λέγω δὲ χάριν τῆς εἰλικρινείας ἀδιαφορῶν εἰς τὴν ἐντύπωσιν ποὺ θὰ προκαλέσων αἱ ἐπόμενα φράσεις, προφερόμεναι ἀπὸ στόμα μαθητοῦ—μείωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ μαθητοῦ. Εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, ἡ μᾶλλον εἰς τὴν ἀντίληψίν μου κατὰ τὰ ἑνδεκα ἔτη τῆς σχολικῆς μου ζωῆς ἔχουν ὑποπέσει πλεῖστα τοιαῦτα φαινόμενα, ὅπως λέγει δὲ καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἐν ταῦτῳ καὶ σεβαστὸς καθηγητὴς μας κ. Κριαράδης δι' ἑνα μαθητὴν ἀνεπτυγμένης ἐνοράσεως εἶναι ἡ τάξις μία κοινωνία μὲ ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀρετῶν τῶν κοινωνιῶν. Ἄλλ' ἐρχόμεθα εἰς τὸ θέμα μας, εἰπόντες κατ' ἀναγκαίαν παρέκφρασιν ταῦτα. Ἐνεκα τοιούτων ἀσημάντων γεγονότων, τῶν ὁποίων ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ἐν τῇ μαθητικῇ συνειδήσει κατάπτωσις τοῦ καθηγητοῦ, καθίσταται ἡ ἠθικὴ ἔννοια τῆς τάξεως οὐτοπία.

Ἐν τῶν κυριωτέρων πλεονεκτημάτων τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων εἶναι τὸ ὅτι λόγω τῆς φύσεώς των, ὁ καθηγητὴς ἴσταται εἰς τὸ ἐμπρόθεον ὕψος, καὶ ἡ τόνωσις τῆς ἠθικῆς ἐννοίας τῆς τάξεως. Ὁ μαθητὴς ἀφ' ἐτέρου βαίνει εἰς τὴν φυσιολογικὴν ὠριμότητα, ἀναπτύσσει ἐκ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ!

ΚΡΗΤΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ Η ΠΑΝΤΕΛΟΝΑ

Κοπέλλι θὰ νάμουνε κι' ἀμνιά δεκαρὰ χρονῶ ἀποῦ λῆει ἡ Σταρογιώργενα τῆς μάννας μου. Δὲν κάνεις μωρὲ μνιά πχντελόνᾶ τοῦ κοπελιοῦ σου σὰν γκεινιά ποῦ φόργε ἐκίονοσᾶ; ὁ Φραγκάρᾶς ἀποῦ πέρασε ὀφῆς ἀργᾶς ἀπὸ τὸ χωριό; Ἐξάνοιξῆς τονε ἴντε ὁμορρᾶ τοῦ πήγαίνε; Τὸ κοπέλλι εἶναι μικιὸ καὶ δὲν τὸ γνοιᾶζει. Τὴν ἄλλη μέρᾶ ἐπῆεν ὁ Κύρης μου στὸ ντουκιάνι τοῦ Κυπροδοσχάλου καὶ πουςοῦνισε ἕνα δυὰ πῆχες τόκο καὶ μοῦ ἐμορφοκατάστισε μνιά παντελόνᾶ πλαθειᾶ, πλαθειᾶ.

Σαβοδάτο μέρᾶ θάττονε κι' ἤθελα τὴν ἐγκινιάσω τὴν Κυριακή. Νὰ μὴ σᾶς τὰ πελυλογῶ μετὰ πολλὰ βάσανα τὴν ἤβαλα τῇ Κυριακῇ. Ὡς τόσο μοῦ φωνιάζει τὸ καλὸ Κοκολιδὸ νὰ πάμενε νὰ πιζῶμε τὰ σαράντα κόσκινα. Ἐσκοράραμε ἀπάνω, μὰ ὄντενεπερνούσαμε ἀπὸ τοῦ Καμπουρομνῶνλῃ τὸν καφενὲ μὲ σκιαχτήκανε εἰς ντελικανίδες καὶ τὰ γιαμάκια τοῦ χωριοῦ καὶ δὲν μ' εἶχανε καλὰ-καλὰ θορῶντας κι' ἀρχινοῦνε τὰ χάχαρᾶ καὶ τὴν ἀγριοφωνᾶρες, νὰ! ἕνα παντελόνᾶ, γιᾶε ἐκὲ ἕνα παντελόνᾶ, οὐχστ δόστε του μωρὲ τσούρλους, τὸν τελόγο χαχαλιάζουνε καὶ καμπόσες πέτρες καὶ μὲ τσουρλοκοπούσανε. Ὡς τὲ νὰ δῶ τοῦτᾶνᾶ ἐπῆρᾶ κι' ἐγὼ ἀντιπῶδὶ κιᾶ ἀπὸ τὸ ζόρε μου νὰ πάω στὸ σπῆτι ἐτρώπωξ στ' ἀχίρι τοῦ Ἀνεγνώστη ὄντε μ' ἀρχίζει κι' ἐκεῖᾶ στοὺς ταινιῆς ὁ Χελιδὸς Καζόλης του, ὄντε πέρνω πέρᾶ κιᾶ ἀπ' τ' ἀχίρι καὶ ξετουλουπὸνω στὴν πόρτα τοῦ μετουπακιοῦ μας.

Ἡ φωθιά ἤφτενε. Βγάνω κι' ἐγὼ σὰν τὸ χιαρχιντισμένο τὴν πχντελόνᾶ καὶ τὴν ρίχνω στὴν πκρασιᾶ νὰ φάψῃ σκιᾶς μνισολιά. Ὡς τόσο καταφτάνει ἡ μάννα μου καὶ τὴν κάνω, ἔ Μὰ ἤριξᾶ τὴν πχντελόνᾶ στὴ φωθιά! Ἰντάκα-μες μωρὲ μελεοῦνη;....!!

Ἡρᾶχᾶ μποῦσκο ἀποῦ ἤβαλα καὶ στὴν μπουζουνέρες μου, γιὰτὶ ἡ πχντελόνᾶ εἶχενε τριάντᾶ μετελίκια.

Ε. Ι. ΓΚΕΡΕΔΑΚΗΣ

παρὰλλήλου δι' αὐτῶν αὐτενεργειαν, γνωρίζει νὰ διευθύνεται, γνωρίζει τὴν ἀξίαν τοῦ σκεπτικισμοῦ, λαμβάνει κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν καὶ γενικῶς ἐξανθρωπίζεται. Τέλος δὲ ἀποκτῶν ἠθικὴν προσωπικότητα ὡς μέλος νομίμου κοινότητος καὶ γνωρίζων τὴν εὐγενῆ ἀπέναντι τοῦ μαθητοῦ πρόθεσιν τοῦ καθηγητοῦ, δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὰς σκέψεις του ἐν σχέσει μὲ τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας κλπ.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ἡ μικρὴ Ἰφιγενείσα, μὲ τὰ μεγάλα τῆς μαύρα μάτια καὶ τὸ ὠραῖο στρογγυλὸ προσωπάκι τῆς, μετριάζει μὲ τὴν ἐξυπνάδα τῆς τὴ λύπη τοῦ πατέρα τῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς.

Ντυμένη στὰ μαύρα δὲν ἔχει τὴν ἡλικία καὶ τὸ νοῦ νὰ σκεφθῇ, γιὰ τὸ σπῆτί τῆς εἶναι σὲ θλίψι βυθισμένο, γιὰ τὸ πατέρα τῆς εἶναι μελαγχολικὸς καὶ ἡ ἀδελφοῦλά τῆς πάντα κλαμένη. Καὶ μὲ τὶς ἀφελεῖς παιδικῆς κουβέντες τῆς ἀναγκάζει κάπου-κάπου τὰ φαρμακωμένα χεῖλη τοῦ πατέρα καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς νὰ γελᾶνε.

—Μὰ πότε λοιπὸν θὰ ἔλθῃ ἡ μητέρα; Γιὰτί ἀργεῖ τόσο; Πωτῶ ἡ Ἰφιγενείσα μὲ παράπονο.

Θὰ ἔλθῃ, ἀδελφή μου, καὶ ἂν δὲν ἔρθῃ, θὰ πᾶμε ἐμεῖς νὰ τὴν βροῦμε. Καὶ μὲ αὐτὴ τὴν παρηγοριά, ποῦ δὲ νοιώθει τὴ σημασία τῆς, λησμονᾷ τὰ πάντα ἢ μικρὴ καὶ ἀρχινᾷ, τὴν εὐθυμῇ, ἀμέριμνῇ καὶ εὐτυχισμένῃ ζωῇ τῆς.

Ἐνα βράδυ γυρίζοντας ἡ Ἰφιγενείσα ἀπὸ τὸν καθημερινὸν περίπατόν τῆς, ἐκράταγε ἕνα μικρὸ μπουκετάκι ἀπὸ λευκὰ ρόδα. Τρέχει χαρούμενῃ στὴν ἀγκαλιά τῆς ἀδελφῆς τῆς καὶ τῆς τὸ δίνει. Μαρίνα μου τῆς λέγει, γιὰ ἰδὲς ὠραῖα ἄνθη ποῦ σοῦ ἔφερα σήμερα. Ποῦ τὰ βρήκες ἀδελφή μου; τὴν ἐρωτᾷ μὲ κάποια ἀνησυχία ἡ Μαρίνα.

Ἐπήγαμε σήμερα μὲ τὰ κορίτσια μακρυνά, σὲ ἄλλῃ ἐξοχή, κοί μέσα σ' ἕνα πυκνὸ δασάκι, ποῦ βρίσκεται μιὰ ἐκκλησοῦλα, γύρω σὲ ὠραῖα κάγκελα εἶναι φυτευμένες ροδοριές καὶ ἄλλα ὠραῖα ἄνθη. Ἐκεῖ σιμὰ ἐκαθότανε ἕνας καλὸς γέρος καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μοῦ κόψῃ μερικὰ γιὰ νὰ σοῦ τὰ φέρω. Μ' ἐρώτησε τίνος εἶμαι, μ' ἐφίλησε κοννιῶντας τὸ κεφάλι του καὶ μοῦ ἔκαμε αὐτὸ τὸ ὠραῖο μπουκετάκι.

Συπάσθηκε ἡ Μαρίνα στὰ λόγια τῆς ἀδελφῆς τῆς· δυὸ δάκρυα ἐκύλισαν στὰ μάγουλά τῆς, φίλησε παράφορα τὴν ἀδελφὴν τῆς καὶ τῆς εἶπε: Αὔριο Ἰφιγενείσα μου θὰ πᾶμε μαζὺ περίπατο γιὰ νὰ μοῦ δείξῃς ποῦ εἶναι αὐτὰ τὰ ὠραῖα ἄνθη....

Ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς τελευταῖες του κόκκινες ἀκτίνες στὴν καταπράσινη ἐξοχή, καὶ ἡ φύσις ἐβυθιζότανε ὀλοένα στὴν ἡρεμὴ βραδυνὴ σιγαλιά, ποῦ κλεῖ τόσα θέλητρα καὶ ἡψηλὰ μυστήρια. Ἡ Μαρίνα κρατῶντας ἀπὸ τὸ χέρι τὴν ἀδελφοῦλα τῆς πλησίαζαν στὸ μέρος ποῦ ἦταν τὰ ὠραῖα ρόδα.

Ἐφθάσαμε! ἐφώναξε χαρούμενα ἡ Ἰφιγενείσα.

Βλέπεις, Μαρίνα, τί ὠραῖα ἄνθη; εἶπεν ἡ μικρὴ στὴν λυπημένη ἀδελφὴ τῆς, καὶ ἐτοιμαζότανε νὰ κόψῃ ἕνα ρόδο ὀλάνοικτο, ποῦ τὸ σιγαλὸ ἀγέρι τὸ ἐκούνα, σὰν νὰ ἔχαιρετοῦσε τὶς μαυροφύρες.

ΚΑΤΩ ΑΠ' Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ

Σὰν τὰ φτερά τῆς ἀπλώσεν ἡ νύκτα
μέσα στὰ δάση οἱ Ἴσχοι πυκνωθήκαν
—νὰ τραγουδᾶν τ' αἰδύδια κουραστήκαν.

Ὅλα τὴν ὥρ' αὐτὴ ἡσυχάζουν.
—Σὲ φτωχικὰ καλύβια χωματέριο,
φεγγίζουν τὰ λυχνάρια αἱματέριο.

Τῶν πύργων τὰ χαλάσματα μιλοῦνε,
τὰ περασμένα χρόνια μοῦ θυμίζουν.
—Ἐρημοὶ οἱ λόγχοι λὲς κι' ἀποσπερίζουν.

Γλυκὲς πνοὲς χαϊδεύουν τὰ πλατάνια,
στὴ σιγαλιά οἱ βουσοῦλες κελαρίζουν,
Καὶ σιτὴ ψυχὴ παληοὺς σκοποὺς θυμίζουν.

Στὴν ὑστερὴν κ' ἀπόμειν γωνιά,
τὰ νυκτοπούλια ἀπόψε δὲν θρηνοῦνε.
—Ἀνὸ κνυπαρίσσια τοὺς νεκροὺς φρουροῦνε.

Φεγγάρι μου! περίσσια λάμψη χύνεις
γλυκεῖα βραδυνά, φτερά στὴ σκέψι δίνεις
σ' ὄνειρεμένους κόσμους γιὰ τὰ φύγη!....

1929

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΩΤΑΚΙΣ

* Ἀφῆσέ το χρυσὸ μου, κρατῶντας τὸ χέρι
τῆς τῆς εἶπε καὶ γονάτισε!

Πρώτῃ φορὰ ἐσκυθρώπασε τὸ χαρὸπὸ προσωπάκι τῆς μικρῆς, βλέποντας τὴν ἀδελφὴν τῆς γονατισμένη μπροστὰ στὰ κάγκελα, καὶ ἔχοντας τὸ πρόσωπό τῆς σκεπασμένο μὲ τὰ χέρια τῆς νὰ κλαίῃ! Ἐγονάτισε τότε καὶ αὐτὴ καὶ μὲ ἕνα σὰν ἡλίθιο βλέμμα ἐκύτταζε τὴν ἀδελφὴν τῆς χωρὶς τίποτα νὰ ἐννοῇ. Γιὰτί ἀδελφοῦλά μου κλαῖς; Μήπως κρυώνεις; Μήπως ἐκτύπησες; Σήκω νὰ φύγωμε γιὰτὶ πολὺ φοβοῦμαι. Ἀχ! Ἰφιγενείσα μου! σκύψε φίλησε τὸ χῶμα γιὰτὶ εἶναι ὁ τα.... Δὲν μπόρεσε νὰ ἐξακολουθήσῃ, γιὰτὶ ὁ πόνος τὴν ἐπνίγε. Γιὰ πές μου ἀδελφή μου τί εἶναι ἐδῶ; Εἶναι ὁ τάφος τῆς Μητέρας!... μόλις κατώρθωσε νὰ τὸ πῇ καὶ λυποθίμῃσε στὰ γόνατα τῆς ἀδελφῆς τῆς. Ἐστάθηκε ἡ μικροῦλα, ἐσταύρωσε τὰ χέρια τῆς ἔγυρε τὸ κεφάλι καὶ μὲ βλέμμα μελαγχολικὸ καὶ περίλυπο ἐκύτταζε τὸ μνήμα τῆς Μητέρας τῆς ποῦ ὡς τώρα τὴν ἐνόμιζε ζωντανὴ καὶ ἔτρεξαν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς τὰ πρῶτα δάκρυα τῆς λύπης.

Κακόμοιρα πλάσματα!! ποῦ νοιώσατε τὴν ὁρφάνια σας!...

ΤΙΤ. ΚΟΥΚΟΥΡΙΤΑΚΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΜΗΤΕΡΕΣ....

Ο ήλιος με τις άκτινες του άρχισε πιά να χρυσώνει τις άπέραντες κοιλάδες. Κάτω κει στην ρεμκτιά, από μία καλύβα μέσα, βγαίνουν ένας άνδρας, μία γυναίκα κι' ένα παιδάκι. Ο άνδρας φέρει επάνω του δύο σκυρωτές ζώνες με φυσίγγια κι' ένας τουφέκι κρέμεται από τόν ώμο του. Φαίνεται πως πηγαίνει για κυνήγι πάνω στις άπρόκλημες βουνοπλαγιές στις φωλιές των άετων.

Έχουν προχωρήσει αρκετά κχι σταματούν στην μικρή χαράδρα. Εκει ο κυνηγός φιλει την γυναίκα του κχι τ'ο παιδί του κχι φεύγει προς τ'ο βάθος....

Εκει κάτω πολύ μακριά στα χρωμτισμένα από τόν ήλιο βουνά, έχει την φωλιά του ένας μεγάλος όμορφος άετός. Σε λίγο στο φόντο του ουρανού φάνηκε ένα μικρό σημάδι να κινιέται, είναι αυτός ο όμορφος άετός, που από κει ψηλά κατάρζει με τ'ο διαπεραστικό του βλέμμα, στους πράσινους κάμπους για να βρή την λεία του. Είναι τώρα αρκετή ώρα πούχει άφήσει την φωλιά του κχι τ'ο μικρό του άετουδάκι. Έφυγε τ'α χαράματα για να βρή κχι ν' άρπάξει κανένα άγριοκάτσικο ή κχι κανένα λαγό κχι να τόν φέρη στο μικρό του....

Τώρα μ' ένα μεγάλο φάρι στα νύχια του, που τόπικσε κάτω στην λίμνη άνέρχεται στη φωλιά του....

....Μά γρήγορα φαίνεται πάλι να βγαίνει ψηλά με άγριες φωνές που άντηχούν στον άέρα.... Τ'ο μικρό του έχάθει κχι τ'α μεγάλα κλαδιά της φωλεάς του είναι πεταμένα έδω κχι κει....

Πάλι κάτω στην καλύβα φαίνονται ο κυνηγός με τή γυναίκα του κχι τ'ο παιδί του, που χαϊδεύουν ένα πουλί. Είναι τ'ο μικρό άετουδάκι πούπικσε ο κυνηγός τ'ο πρωί, στην πλαγιά ενός άπόκρημνου βράχου. Προσπαθούν να τ'ο δώσουν να φάη, άλλ' αυτό κτυπά τ'α φτερά του κχι τούς κατάρζει με κάποιο άόριστο φόβο. Ο μικρός τους γελά από χαρά κχι πιρίζει μαζί του, χωρίς να νοιώθη την λύπη τ'ο άετουδάκι που κι' αυτό είναι σαν κι' εκείνο μικρό, που έχει χάσει τή μάνα.

Ο ήλιος τώρα άνέδινε μέσα στην ζέστη της ημέρας κχι ο μεγάλος όμορφος άετός πετούσε άνάμεσα στ' άσπρα σύννεφα κατάρζοντας άκχ-τάπχυστα προς τ'α κάτω, προς την καλύβα τ'ο κυνηγού....

Άρχισε να κχτεδίνη δλο πιό χαμηλά....

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Πέρασε ή νύκτα, ή σκοτεινά, γλυκοχαράζει ή πλάσι έφωτιστήκαν τ'α βουνά, οι λαγκαδιές, τ'α δάση. Τ' άσπρα σπιτάκια τ'ο χωριού κι' εκείνα λές έυπνούνε κχι τ'α πουλιά στ' άνθόκλαδα τόν ήλιο χαιρετούνε.

Γέλια κχι δροσερές φωνές στις ρούγες άντηχούνε πάν οι κοπέλλες τ'ο χωριού στη βρύσι κχι μιλούνε. Με χάρη κάθε λυγερή διγάτε τ' όνειρό της — Άχ! να αληθέψη τ' όνειρο να πάρη τόν καλό της.

Οι ζευγολάτες ξεκινούν γέροι, κχι παλληκάρια πάν στα χωράφια με δρεξι να σπείρουν τ'α σιτάρια. Άργά τ'α βόδια πάν προστά, στο δρόμο κχι μουγκρίζουν με τ'α καμπυλοκέρατα τούς ξένους φοβερίζουν.

Τ'α γίδια άφίνουν τ'α μαντριά κχι ροβολούν στα πλάγια βόσκουν τ'α άρνάκια ξένοιαστα στα άνθόσπαρτα λει-βάδια.

Κουδούνια κχι βελάσματα στούς λόγκους άντηχούνε. Που στη καρδιά τ'ο ποιητή πολύ γλυκά μιλούνε.

Κ' όταν ο ήλιος βγή ψηλά κχι προχωρήσει ή μέρα θ' άρχίση τ'ο παράπονο κχι τ'ο βοσκού ή φλογέρα. Κι' ή βοσκοπούλα ή λυγερή στ'όν ίσρια καθισμένη θα πλέκη τ'α καλάθια της στα όνειρα άφισμένη!...

1929

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΩΤΑΚΗΣ

Για μία στιγμή φάνηκε να κάνη στροφές πάνω από τ'α κεφάλια των, κρίζοντας τους με λυπη-τερές φωνές σαν να πρκαλλούσε να τ'ο δώ-σουν πίσω τ'ο παιδί του. Η μητέρα τ'ο παιδιού άρχισε να νοιώθη τόν πόνο κχι τόν σπαραγμό της μητρικής καρδιάς τ'ο άετού, κχι σαν μη-τέρα που πονεί πρκαλέσει τόν άνδρα της ν' άφήσουν τ'ο άετουδάκι. Ο μικρός κατάρζει κι' αυτός τόν πόνο της μητέρας του κι' άρχισε να πρκαλλή κι' εκείνος....

Όσοόσο ο άετός είχε κχτέσει πολύ χαμηλά κχι φώνιζε με στριγγές φωνές άπειλώντας τους. Κάθε τόσο πενούσε πάνω από τ'ο κεφάλι της γυναίκας σ'α νάθειε να τή πρκαλλέση που ίσως ένοιώθε τόν πόνο του σαν μητέρα.... Ο πχτέρας τότε έλυσε τ'ο άετουδάκι κχι τ'ο άφησε να πετάξη ψηλά κοντά στη μητέρα του ή οποία με χροσύμενες φωνές τ'ο πήρε στην άγκαλιά της. Κείνη τή στιγμή κάτω ή μητέρα έσφγγε τ'ο παιδί της μέσα την άγκαλιά της κχι μαζί εύτυχισμένες ή δύο μητέρες έχωρίσθησαν.... ή μία στο ψηλό βράσιό της, ή άλλη στην φτωχική της καλύβα.

Ε. ΣΑΒΡΟΣ

Έκ τ'ο Τυπογραφείου Ν. Άλικιώτη

ΑΣΤΕΡΙΣΚΟΙ

Εὐχαριστοῦμε.

Μετά τὴν κυκλοφορίαν τοῦ πρώτου φύλλου ἐλάβομε πολλά γράμματα ἀπὸ τὶς ἐπὶ πρῶτες σχετικὰ μὲ τὴν ἐπὶ πρῶτον τοῦ Περιοδικοῦ μας. Τὰ γράμματα αὐτὰ τὰ γραμμένα μὲ χάρι καὶ ἀρκετὴ ἐξυπνάδα, εἶναι γεμάτα ζῳὴ καὶ δειχνουν ὅλη τὴ νεανικὴ θερμότη τοῦ σημερινοῦ μαθητοῦ γιὰ ὅ,τι προσδευτικό. Εὐχαριστοῦμε τὰ εὐσυνειδητὰ αὐτὰ παιδιὰ ποὺ μὲ τὶς λίγες γραμμὲς τοὺς ἐτόνωσαν τὶς δυνάμεις μας γιὰ τὴ μεγάλη ἐργασία ποὺ ἀναλάβαμε.

Τὸ ζήτημα τῆς Βικελαίας βιβλιοθήκης.

Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς περιφορᾶς τῶν μαθητῶν εἰς τοὺς δρόμους πέραν τῆς 7 1)2 μ. μ. ὥρας προσκρούει σὲ κάτι ποὺ ἴσως νὰ μὴ ἔπαισε στὴν ἀντίληψιν τῶν κ. κ. καθηγητῶν.

Ἡ Βικελαία βιβλιοθήκη δηλαδὴ λειτουργεῖ μ. μ. ἀπὸ τὶς 2—5 καὶ 7—10, καθὼς βλέπετε ἀποκλείετε εἰς τοὺς φιλομαθεῖς μαθητὰς καὶ εὐτυχῶς δὲν εἶναι ὀλίγοι, ἡ Βικελαία. Παρακαλοῦμε λοιπὸν νὰ διαρρυθμισθῇ καὶ πῶς ἄλλοιως τὸ ζήτημα, ὥστε νὰ μὴ ἀποκλείωνται καὶ οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τῆς Βικελαίας βιβλιοθήκης. Τὴν περὶ ἀκλήρωσιν αὐτῆς μὲς περεκάλεσαν ν' ἀπευθύνωμεν ἕνα ἀρκετὸς ἀριθμὸς φιλομαθῶν μαθητῶν.

Ἡ «Νέα Ζωή».

Ἄν καὶ τὴν κοινωνίαν μας τὴν χαρακτηρίζει ἡ κερδοσκοπία καὶ ἡ ἀγυρτεία, ἐν τούτοις ὑπάρχουν καὶ εὐσυνειδητοὶ ἄνθρωποι ποὺ συναισθάνονται τὸ καθήκον των, αἰσθάνονται τὴν ἐσωτερικὴν ἀνάγκην νὰ ὑπερκαίψουν καὶ νὰ καθύρουν τὴν κοινωνίαν ἀπὸ κάθε στρεβλὸ καὶ ἀσχημὸ ποὺ τὴν ἀπειλεῖ. Αὐτὸ τοῦλάχιστον περητηρήσαμε στὶς στήλες τοῦ ἡθικοθρησκευτικοῦ περιοδικοῦ ἡ «Νέα Ζωή», ποὺ ἐκδίδεται στὰ Χανιά καὶ ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα περιοδικὰ στὸ εἶδος του.

Οἱ μαθηταὶ ἔχουν καθήκον νὰ υποστηρίξουν τὴν προσπάθειαν αὐτὴ τοῦ κ. Φραντζεσκάκη, τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Νέας Ζωῆς» στὴν ἀγῶνα ποὺ ἀνέλαβε γιὰ τὴν ἀνυστήλωσιν τῆς ἡθικῆς καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος.

Σὰς συστήνομε τὸ καλὸ αὐτὸ περιοδικὸ ἀπὸ τὸ ὅποιο ἔχετε νὰ ὠφεληθῆτε πολλὰ καὶ νὰ ἐφοδιασθῆτε γιὰ τὴ κοινωνικὴ σας ζῳὴ ὑστερα ἀπὸ τὸ σχολεῖν. Ἄλλως τε ἡ τιμὴ του ἔχει ὀρισθῇ 20 δραχ. τὸ χρόνο.

Δὲν ἐφθάσαμε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο.

Παρακαλοῦμε τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ μὴ μᾶς παρεξηγῶν γιὰ τὰ ὀρθογραφικὰ σφάλματα ποὺ ὀφείλονται στὶς ἀδελφίδες τοῦ τυπογραφείου ἀφοῦ δὲν ἐφθάσαμε στὸ σημεῖο νὰ γράφουμε, ὅπως τὸ ἔπαθε κάποτε κάποιος ἐπαρχιακὴ «χρὸς» πηδοντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

Νὰ ζήσῃ....

Μὲ μεγάλη μας χαρὰ πήραμε τὴν «Μαθητικὴ Ἠχώ» τῆς Ρεθύμνης. Δὲ μπερδεύομε παρὰ μὲ φιλόστοργη ὑπερηφάνεια νὰ τὴν ἀτενίσωμε γιὰ τὴ καὶ μὲς συντελέσαμε, σὺν πρωτοπόροις τοῦμοις, μὲ τὸ παράδειγμά μας στὴν ἐκδοσὴ τῆς.

Θάλομε τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μαθητοῦ, γι' αὐτὸ κάθε κίνησι καὶ καλὴ τάσι, μὲ χαρὰ τὴ δεχόμεστε.

Εἶδαμε—καθὼς στὸ κύριο ἄρθρον τῆς γράφει—ὅτι ἡ ἀκολουθήσῃ δρόμο πολὺ καλὸ, θὰ ἐπιδιώξῃ ἀμύλλαν εὐγενή, τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ πρώτου φύλλου μας ἐξητήσαμε νὰ ἐμβάλλωμε μεταξὺ τῶν μαθητῶν.

Τῆς εὐχόμεθα νὰ ἴδῃ ἡμέρες εὐτυχισμένες.

Ἡ ΣΜΥΡΝΗ ΜΑΣ

Σμύρνη, κἀκεῖ, καταστράφηκε, χάθηκε γιὰ τοὺς ἄλλους, μὰ γιὰ μᾶς ὄχι.

Ὁμοιοφρὴ Σμύρνη δὲν πέθανε, ἀλλὰ ζῇ.

Εἶσαι γιὰ μᾶς σὺν ἑνῇ περὶ φανὸ ἀστέρι ποὺ χύθηκε στὸν οὐρανὸ καὶ μισόσβυσε καὶ ἔχομε τὴν ἐλπίδα πὼς μιὰ μέρα ὑστερα ἀπὸ χρόνια κείνη ἡ σπῖθα ἡ θαμπὴ ποὺ τρεμόσβυσε τόσον καιρὸ θὰ ξαναλάμῃ καὶ πάλι μὲ δόξα καὶ μὲ μεγαλεῖο.

Ὡ Σμύρνη, ἦσουν ἡ βασιλοπούλα τῆς Ἀνατολῆς, ἦσουν τὸ μπουμποῦκι ποὺ ἀνοίξε κι' ἔγινε μυρωμένο τριαντάφυλλο. Μ' ἄλλοιμονο!! σ' ἐπροόδωσαν, σ' ἐπούλησαν στὰ βάρβαρα χεῖρα τοῦ Τούρκου κι' αὐτὸς ποὺ διηπόσε ἀπὸ ἐκδίκησι, μὲ τ' ἀσπλαγχνὸ χεῖρ του σοῦ μᾶδῃσε τὰ ροδοπέταλλά σου.

Σμύρνη, ποτὲ δὲ θὰ σὲ ξεχάσωμε, ἡ θύμησί σου θὰ εἶναι πάντα μπροστά μας. Ἐλπίζομε πάντα πὼς μιὰ μέρα θὰ πατήσωμε καὶ πάλι τὸ χῶμά σου καὶ θὰ σὲ ξαναστολίσωμε. Ναὶ θὰ σὲ κάνωμε ὅπως ἦσουν καὶ πρῶτα βασιλοπούλα τῆς Ἀνατολῆς.

ΣΤ. ΜΑΡΑΜΒΕΛΙΩΤΑΚΗ

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Δ. ΜΠΟΡΝΟΒΑΝ

Β. Γυμνάσιον

Ἡράκλειον - Κρήτης

ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΥ

ΜΟΝΟΣ

Ξεχασμένος ακούω τὰ βατράχια πού σκούζουνε πολλά-πολλά, χιλιάδες σιόματα, μὲ τὸν ἴδιο μονότονο ρυθμό. Ἀκούω ἀκίνητος, βουβός, σκεπτικός. Θάλεγε κανένας πὼς δὲν ἤμουνα γὼ κεῖνο δὲ τὸ μαῦρο πραγματάκι πού μόλις ξεχώριζε μὲς στὸ σκοτάδι, ἐκεῖδ' αὖτ' ἐν γωνιά, στὸ ριμόσπιτο! Ἄ! μπά, καθόλου... μιά ἀκίνητη σκιά, μιὰ πέτρα, ἕνας κορμός, ἕνα ἀψυχο πρᾶγμα στὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς. Μὴ δὲν ἦτανε τάχα νύχτα; μὴ δὲν ἦταν ὁ οὐρανὸς συννεφιασμένος τόσο—ὦ Θε μου—τόσο βαριά, πού τὸ Γενναριάτικο φεγγάρι νὰ φαίνεται σὰ μιὰ λευκὴ δυσδιάκριτη κηλίδα στὸν μολυβένιο οὐρανό;

Ἀκούω τὴ καρδιά μου νὰ κτυπάει τόσο δυνατὰ—σὰν κάτι νὰ χυτεύει μέσα μου—καὶ συλλογιέμαι τόσα πράγματα... καὶ ὅσο πληθαίνουν κεῖνα, τόσο καὶ οἱ κτύποι τῆς πληθαίνουν καὶ ὅλο πληθαίνουν, σὰ νὰ θέλῃ νὰ τὰ μετράῃ, ἕνα ἕνα, κανένα νὰ μὴ τῆς φύγῃ! Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνη κτυπάει δυνατὰ, ἡ σκέψη μου γοργότερη πετάει ὁλοῦθε, στὰ τωρινά, στὰ περασμένα...

—Καλὴ μὰ τὴν ἀλήθεια κι' αὐτὴ ἡ κυρία. «Ἐ! παιδί μου, παιδάκι μου, ἀγοράκι μου, σὰν παντρευτῆς, ὅταν θὰ μοῦ μεγαλώσῃς, δὲ θὰ φήσῃς τὴ γυναῖκά σου καὶ νὰ φύγῃς, καὶ μάλιστα σὰν τύχη νὰ σ' ἀγαπάῃ πολὺ! δὲν εἶν' ἔτσι;» καὶ ὁ μικρός: «Ναί, ναί μαμάκα μου, θὰ τῆς ἀγοράζω καὶ καραμελίτσες καὶ θὰ τίς τρώμε μαζί».

Νὰ τώρα πάλι πού πῆγε ὁ νοῦς μου! περίεργο κι' αὐτό.... Καλὲ τί μὲ νοιάζει μένα γ' αὐτὴ τὴ κυρία; τί σχέση ἔχει μὲ μένανε; μ' ἕνα κύριο πού τολμᾷ νὰ χαζεύῃ κάτω ἀπὸ συννεφιασμένο οὐρανό, νύχτα, Γεννάριον μῆνα, χωρὶς νάχη μαζί του οὔτε ἕνα παλτό, οὔτε μιὰ ὀμπρέλα!

Ναί... μὰ τί θλιβερὴ ἀλήθεια πού ἦταν ἡ φωνὴ τῆς! καὶ σιγότερε καθὼς ἐτρεμόκλειναν τὰ δακρυσμένα τῆς μάτια!

Νάτα μας!... ψυχάλιζει; Μὲ κτύπησε στὸ ἀξέσκεπο κεφάλι μου, μιὰ, τόση χονδρή, ψυχάλα, πού στοιχηματίζω πὼς ἂν ἦταν μπρούντζινη θὰ μοῦ τὸ τρύπαγε πέρα-γιὰ πέρα! ἄλλο πάλι αὐτό!... εἶπα μπρούντζινη..., γιατί τάχα νὰ μὴν πῶ, νικέλινη ἢ μολυβένια; ἢ χρυσαφένια!... Χὰ χὰ... εἶναι γιὰ νὰ γελᾷ κανεῖς, χρυσαφένια! Κάτι πάλι μούρθε στὸ νοῦ, κάτι... πού νὰ πάρῃ ἡ ὀργὴ τί μὲ νοιάζει μένα γιὰ τὰ ὄνειρα; Πόσες φορὲς δὲν ἔχω πῆ στὸν ἑαυτό μου, «κύριε, μὴ νοιάζεσαι γιὰ ὄνειρα, ὅχι, σοῦ τὸ ἀπαγορεύω αὐστηρῶς! μὴν ἐνδιαφέρεσαι γιὰ κάθε τι ψεύτικο». Καὶ ὅμως, ἐνῶ ἐγὼ τόσο

προσπαθῶ νὰ τὰ ἀποφεύγω, σοῦ ξεφυτρώνει σὰ μανιτάρια ξάφνου, ἕνα παληόνειρο κεῖ πέρι, σοῦ κορδώνεται σὲ κοιτάζει μὲ σατανικὸ χαμόγελο καὶ σοῦ λέει: «Σοῦ χαλάω τίς σκέψεις, σοῦ κόβω τὸν εἰρμὸ τῶν παραστάσεων, σὲ κάνω νὰ θυμῶνῃς, δὲν σ' ἀρωατῶ ἂν σ' ἀρέσῃ, ὅχι, τὸ κάνω ἔτσι θεὸς δὲ θεός». Κ' ἔπειτα εἶναι νὰ μὴ θυμῶνῃ κανεῖς; Μὰ τί ἤθελα λοιπὸν νὰ πῶ; Ἄ!... ναί θυμῆθηκα—πάνω στὴ λέξη χρυσαφένιο—ἤθελα νὰ πῶ, νὰ ρωτήσω τὸν ἑαυτό μου τώρα πού τὸν βρίσκω δὴ πέρα κατὰμονο «ἂν ἦταν νικητὴς σὲ κανένα ποιητικὸ ἀγῶνα, τί θὰ προτιμοῦσε γιὰ στεφάνωμά του, ἕνα στεφάνι χρυσαφένιο ἢ ἕνα στεφάνι ἀπὸ δάφνη;»

Πόσο γελοῖος ἀλήθεια πούμε! ἀρρίζω νὰ φοβᾶμαι γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Μὴν τάχα ἔπαθα τίποτε;

Καὶ μ' ὅλο πού μοῦ φαίνεται ἀρκετὰ γελοῖο ἕνα τέτοιο ἐρώτημα, δὲ δισταῖω ὅμως καθόλου νὰ πῶ πὼς θάταν πολὺ ὁμορφότερο ἕνα στεφάνι ἀπὸ δάφνη! Ἄν τῶλεγα αὐτὸ σὲ κάποιον γνωστό μου κύριο ποῦχει τὴν κοιλιά πὺρ πέρα ἀπὸ τὴ σκέψη δὲ θὰ δίσταζε καθόλου νὰ μοῦ πῇ μὲ τὸ συνηθισμένο κωμικοτραγικὸ του ὕφος «Οὐφ, τὸ χρυσὸ μπρέ, χαάπ(!) τὸ χρυσάφι!» καὶ θὰ κανάκιζε ἀπὸ εὐχαρίστησι τὴν κοιλίτσα του. Τελεία.... Ἄλτ κύριε Γιάννη.

Ποιὸς εἶναι κεῖνος ποῦρχει κατὰ δῶθε τρεχᾶτος. Εἶναι ἕνας συνάνθρωπος—περνάει, πάει.... Κι' ἐγὼ ἀκίνητος, δὲν μέδε! Ἄμ βέβαια ἀφοῦ εἶναι σκοτεινὴ ἡ γωνιά τοῦ οἴματιο. Κι' ἦταν φτωχός, κακάντυμος—ἔτσι μοῦ τὸν παρουσίασε τὸ χλωμὸ φεγγάρι, πού μόλις καταδέχτηκε λίγο νὰ ξεπροβάλλῃ καὶ νὰ τὸν δῇ καὶ κεῖνο—καὶ πήγαινε, ὅλο πήγαινε. Καὶ κράταγε μιὰ κολοῦρα (ψωμί) περασμένο στὸ μπράτσο του, καὶ εἶχε τὰ χέρια του χωμένα στίς τσέπες τοῦ πανταλονιῦ του, τὸ γιακὰ τοῦ σακκακιῦ του σηκωμένο... κρύωνε! Καλὲ μου ἄνθρωπε, πού πᾶς; Τί ζητᾷς ἐδῶ, τέτοιον καιρὸ, τέτοια ὥρα! Καλὲ μου ἄνθρωπε, καλὲ μου ἄνθρωπε.... Μὰ κεῖνος χάθηκε πιά, δὲν φαίνεται πουμενά! Ποῦ νὰ πηγαῖν τάχα; Χμ... πού ἄλλου παρὰ στὸ σπῆτι του, ναί δῶ κοντὰ σὲ κάνα παληόσπιτο, κοντὰ στὴ γυναῖκα του στὰ παιδάκια του ἴσως. Γιατί φαινόταν γελαστός, χαρούμενος! Χμ... πόσοι δὲν φαίνονται γελαστοί, χαρούμενοι, καὶ ὅμως, μέσα τους πόσοι δὲν βράζουν καυμοί. Ποιὸς ξέρει πού νὰ πηγαῖν, ἀλήθεια. Ποιὸς ξέρει τί νάχη στὸ νοῦ του—ἴσως κάποιον καλὸ σχέδιο, πού νὰ τοῦ δόσῃ ψωμί—ἴσως ὅμως καὶ κάποιον διαβολικόν... Μὰ ὅχι, γιατί νὰ πηγαῖν ὁ νοῦς μου στὸ κακόν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν τὸν ξέρω καθόλου—ἂς πιστεύω πὼς εἶναι καλὸ; μὰ πολὺ καλὸς ἄνθρωπος;—Ἐτσι τὸν θέλω νάναι κι' ἂς εἶναι ἴσως ἀπάτη.

Δέν τόν γνωρίζω αὐτόν τόν ἄνθρωπο, δέν τόν εἶδα ποτέ μου· καί ὁμως αἰσθάνουμαι μιὰ ἀπέραντη ἀγάπη γι' αὐτόν, μιὰ φλογερή συμπάθεια—σάν νά τόν γνώριζα τώρα καί ἑκατό χρόνια. Καί πέρασες καλέ μου ἄνθρωπε, καί οὔτε κἄν δέ με χαιρετήσεις! "Ω, ἀλήθεια, ἔκαμες κακά. "Α! ὦχι, ὦχι σὺ φίλε μου, συγγνώμη δέ φταῖς ἐσύ, φταίω γώ, ἐγώ πού φρόντισα χωρίς κανένα σκοπό—ἔτσι τυχαίως—νά χωθῶ σ' αὐτὴ τὴ σκοτεινὴ γωνιά. Ναι καλέ μου ἄνθρωπε, ἐγώ!

Καί δὲ πάλι σὺ ἔφυγες—χάθηκες μέσα στὴ πλατεῖα νύχτα—καί πῆρες μαζί σου ἕνα τόσο σπουδαῖο πρᾶγμα πού τόσο τὸ ποθᾶνε—ξέρεις ἀλλά κι' οὔτε τὸ ξέρεις τοῦλάχιστο! μόνο ἐγώ καί τὸ φεγγαράκι πού τόσο φῶς ἔχυσε τώρα γύρω—στὰ μακρινὰ βουνά, στίς κοιμισμένες θάλασσες—πού ἡ καρδιά μου ξεγυμνώθηκε στὸ φῶς του τὸ πολὺ!—Καί τώρα συλλογιέμαι ἀγαπητέ μου ἄγνωστε: ν' ἄναι τάχα ἔτσι πιὸ ὁμορφο καί πιὸ γλυκό, τὸ πρᾶγμα ἔτσι δηλαδή, τὸ νά σ' ἀγαπᾷ κάποιος ἄγνωστος καί νά μὴ τὸ ξέρεις, ἢ μήπως θάταν καλλίτερα ἄλλοιως; "Α! ὦχι ὦχι ἄνθρωπέ μου, τώρα εἶναι καλλίτερα—πολὺ καλλίτερα.—

Ποιὸς ξέρει τάχα ἀπ' τοὺς δύο μας, τὴν καρδιά, τὴν ψυχὴ τοῦ ἄλλου, μὴν τάχα τὸ νά τὸ ξέρης αὐτὸ δέν θά σώιαν κάποιον κακό; Δέν ξέρω ἀλήθεια τί νά πῶ. Τοῦτο μόνο ξέρω: πῶς τώρα ἔτσι εἶναι καλλίτερα, πολὺ καλλίτερα ἴσως. Νὰ σ' ἀγαπᾷ κάποιος χωρίς νά τὸ ξέρεις, νά σοῦρχεται ξαφνικά κάποιος βοηθὸς ἐνῶ τέτοιο πρᾶγμα δέν τὸ περίμενες, εἶναι καλλίτερο πολὺ. Μὴν τάχα καί ἡ συνάντησή μας δέ μοιάζει μὲ κάτι ἄλλο;

Μὰ σὺ φεγγάρι μου δέ μ' ἀφήνεις νά σκεφτώ—ὦ! ναι, τώρα δῶ στὴν ἐρημιὰ στὴ σιγαλιά—ἀποῦ γι' αὐτὸ ἐδῶ ἦρθα. Ξεχύνεις χεῖμαρρους—λαμπρὸ φῶς—Γενναριάτικο μου φεγγάρι—καί κάνεις νά μοιάζῃ ἡ ψυχρὴ νύχτα μὲ τὴ λαμπρὴ ἡμέρα. Κάθε συγγραφάκι ἔδιωξες ἀπὸ κοντά σου καί φωτίζεις τώρα ἕναν οὐρανὸ ξάστερο γαλήνιο. Καί ὁμως γιατί καί στὴ σκέψι μου νά μὴν ὑπάρχῃ ἡ ἴδια γλυκιὰ ποθητὴ γαλήνη; Φεγγάρι μου—Γενναριάτικο—ἕνα ἄλλο κόσμος μοὺ δείχνεις ἀπόψε γιὰ πρώτη φορὰ. Πόσο ὁμορφος πού εἶναι μὰ τὴν ἀλήθεια!—Κάποιος πόνος μ' ἔδιωξε ἐδῶ αὐτὴ τὴν ὥρα—εἶναι ἀλήθεια, καί πονῶ τόσο πολὺ—τόσο πολὺ! Μὰ δαγκάνω τὰ χεῖλιά μου, σφίγγω τὴν καρδιά καί θαμμάζομαι τὸν φωτοπεριχυμένον ὁμορφο αὐτὸ κόσμον· τώρα μόνο νοιώθω τί θά πῇ ζωὴ! "Ω ζωὴ, ζωὴ, ἡ μεγάλη σου ἐννοια βροῖσκειται μονάχα στὸν πόνο. Μόνο ὅσοι πόνεσαν σ' ἐννοισαν κι' αὐτοὶ μονάχα ξέρουν νά ἐκτιμήσουν

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ.

ΤΟ ΡΑΔΙΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΣ

Δέν θά περάσῃ πολὺς καιρὸς καί οἱ ἐφευρέται θά ἀνακαλύψουν μηχανήματα πού νά ἐκασφαλίζουν ἀνετὴ ζωὴ κατ' ἰδίαν. Δέν θά ἔχῃ κανεὶς ἀνάγκη νά βγαίῃ ἐξω ἀπὸ τὸ σπίτι του, θά διασκεδάξῃ χωρίς νά ἔχῃ ἀνάγκη νά βγῇ ἐξω γιὰ νά ὑπάγῃ εἰς τὸν κινηματογράφον ἢ τὸ θέατρον ἐκτιθέμενος στὸ κρῦο καί τὴν βροχήν. Πρὸ πενήντα ἀκόμη ἐτῶν ὅταν κανεὶς ἤθελε νά συνομιλήσῃ μὲ ἕνα φίλον ἦτο ὁποχρεωμένος νά ταξιδεύσῃ ὁλοκληροῦς ὥρας. Σήμερον τὸ τηλέφωνον μᾶς ἐπιτρέπει καί πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἀκόμη νά συνομιλήσωμεν.

Καί ὁμως τὸ τηλέφωνον εἶναι ἀκόμη ἕνα μηχανήμα πρωτόγονον. Ὅταν συννενοεῖται μὲ κάποιον κανεὶς ἀπὸ τὸ τηλέφωνον πολὺ συχνά μετὰ τὴν συννενόησιν λέγει: «Πρέπει νά πάω νὰ τὸν δῶ!» Διαιτί; Γιατί μεταβιβάσαμεν ἀπλῶς τὴν φωνὴν μας, ἐνῶ πολλὰς φορὰς εἶναι μεγίστη ἀνάγκη καί ἡ παρουσία μας. Καί τὸ σημερινὸν τηλέφωνον ἔχει αὐτὸ τὸ φοβερὸ μειονέκτημα, δέν μπορεῖ νά ἐκφράσῃ τὴν προσωπικότητά μας. Μὰ ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας κατακτήσεις τοῦ μέλλοντος θά εἶναι ἡ ἀνακάλυψις ἑνὸς μέσου πρὸς μεταβίβασιν τῆς προσωπικότητος. Ἡ τηλεόρασις δέν ἔλυσεν τὸ ζήτημα. Μεταβιβάζει ἕνα εἶδος φωτογραφίας μας καί εἶναι ἀνεπαρκὴς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς μεταβιβάσεως τῆς ζωντανῆς ἀμέσου ἐντυπώσεως.

Θά ἔπρεπε νά ὑπάρχῃ μέσον νά μεταβιβάζεται καί ἡ ὑποβολὴ πού ἐξασκεῖ μία προσωπικότητος. Ἐπίσης ἀτίθανον ἴσως θά φανῇ ὅτι θά διαβιβάζωνται μελλοντικῶς ἡ ἐνέργεια καί ἡ σκέψις, καί ὁμως ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ραδιοῦ εὐρίσκειται ἀκόμη εἰς τὰς ἀρχὰς καί αἱ τολμηρότεροι δυνατότητες διανοίγονται διὰ τὸ μέλλον. Τί θά ἐσκέπτετο ἐπὶ παραδείγματι ἕνας ἄγριος τῆς λιθικῆς ἐποχῆς διὰ τὸ ἀσύρματον τηλέφωνον;

Ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ μέλλοντος δέν εἴμεθα περισσότερον προηγμένοι ἀπὸ τὸν πρωτόγονον ἄνθρωπον.

τὴν ἀξία σου—τὴ μεγάλη σου ἀξία—καί αὐτοὶ μονάχα ξέρουν νά σ' ἀγαπᾶνε!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΛΙΣΣΩΤΗΣ

ΤΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Βροχόμαστε σ' ένα από τ' αναρίθμητα χωριά της δοξασμένης Κρήτης· σ' ένα ψηλοχτισμένο μικρό χωριουδάκι. Μιά φίλη μου με πήρε για να περάσουμε μαζί το καλοκαίρι.

Μιά απ' τις πολλές ημιόλουστες μέρες κατά τ' απόγευμα ξεκινήσαμε κι' εί δυο για ένα μικρό περίπατο. Διευθυνόμαστε σ' ένα ψηλό κ' απότομο χαράκι. Είχαμε μεγάλη επιθυμία ν' ανεβούμε στο ψηλότερο του μέρος, να καθήσουμε κει ψηλά λιγάκι και να θαυμάσουμε τη γύρω φύση.

Σαν φθάσαμε λοιπόν κει κοντά δοχίσαμε να σκαρφαλώσουμε σ' αν μικρά άιακτα κατοικάκια στις πέτρες και στα χαράκια. Όσο βγαίναμε πειδ ψηλά τόσο και περισσότερο άκούαμε ένα δροσάτο άεράκι να μ'ς λούζει και να μ'ς δροσίζει. Φθάσαμε τέλος με χαρά και με λίγη κόπωση στη κοοφή. Τι όμορφα πού ήταν από κει πάνω! Ο ήλιος έκλινε πειδ στη δύση του. Βαθεία και πολύ μικρά φαινόταν ένα κομμάτι θάλασσα.

Χίλια χρώματα στον ούρανό κι' άλλες τόσες άποχρώσεις στα γύρω βουνά. Ένας δίοχώτερος και κατακόκκινος δίοκος· ο ήλιος κόντενε να βουτήξει στη θάλασσα.

Μ'ς καταμάγεψε ατή η όμορφη κι' άξέχαστη δύση. Άδιαφορώντας αν θ' άρνούσαμε, καθίσαμε κι' αρίνοντας να μ'ς φεύγουν κάθε τόσο επιφωνήματα θαυμασμού παρακολονθήσαμε τ' ό βούτημα του χρυσού ήλιου στα καταγάλανα νερά! «Κύττα Έρηνούλα, λέγω στη φίλη μου, κύττα δοχίζει τ' ό κολόμπι». Και με μάτια προσηλωμένα κι' όι δυο κοιτάζαμε τόν ήλιο με τίς χρυσές του άκτίνες και τ' άχίλια χρώματα πού σκόρπιζε στο διάβα του.

Γύρω σιωπή βασίλενε και μείς καταμαγεμένες και σ' αν να μ'ς έσπρωξε κάποια άκαταρίκτη δύναμι δοχίσαμε κι' όι δυο μαζί να τραγουδούμε ένα όραίο τραγουδάκι, πού μάθαμε μι' ά φορά στο σχολείο και πού τώρα ταίριαζε με τη γύρω φύση.

Έτσι ξεχαστήκαμε και μόνο σ' αν χάθηκε δίοτελα ο ήλιος μέσα στη θάλασσα και δέν έμεινε παρ' ένα μόνο άγνό ροζ χρωματάκι, πού χρωμάτισε όλα τ' ά γύρω βουνά και τ' κατακάθαρο ούρανό, τότε μόνο είδαμε πόσο άργά ήταν και βιαστικές ξεκινήσαμε για τ' ό χωριό.

Κορυδαλλίδα

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΩΝ
Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Β'. Γυμνοπαιδία.

Είς τήν Σπάρτην έτελούντο κατ' έτος προς τιμήν άφ' ενός μόν του Πυθείου Απόλλωνος, άφ' έτέρου δέ της Άρτέμιδος, ή και της Δητός, έορταί γυμνών παιδών αποκαλούμεναι γυμνοπαιδία. Τών θεών τούτων άγάλματα είχον στηθή είς τήν Άγοράν, ή όποία άπεκαλείτο Χορός, περίξ δέ τών άγάλμάτων τούτων όι Σπαρτιατόπαιδες εξέτέλουν χορούς προς τιμήν του Θεού. Η έορτή διήρκει επί έκαήμερον, τήν δέ τελευταίαν ήμέραν έτέλουν χορούς είς τ' Θέατρον. Κατά τās γυμναστικές αὐτῶν άσκήσεις έψαλλον τās ᾠδὰς του Θάλητου, του Άλκάνος και τούς παιάνες του Διονυσόδου. Ο προστάτης του χορού έφερε στέφανον θυρατικών λεγόμενον είς ανάμνησιν της έν ΘΥΡΕΑ ΝΙΚΗΣ τών Σπαρτιατών έπευξημόντο δέ κατά τās έορτάς και τās ᾠδὰς όι κατά τήν μάχην τάυτην πεσόντες Σπαρτιάται. Οί χερευταί έκίνουν τούς πόδας ρυθμικώς και έμμελόντο τās τακτικές κινήσεις της λατρείας του Διονύσου. Κατά τήν διάρκειαν τών άγώνων ή Σπάρτη έγένετο τ' ό κέντρον μεγάλης συρρέης ξένων, τίσον δέ σπουδία κατέστη σὺν τῷ χρόνῳ ή είσαγωγή της γυμνοπαιδίας, ώστε συνετέλεσεν είς τήν διάδοσιν της ποιήσεως και της μουσικής έν Σπάρτη.

Γ'. Παγκράτιον.

Τούτο ήτο άγώνισμ' άθλητικών κατ' ό όποιον έτίθεντο είς ένέργειαν όλαί αί δυνάμεις του άθλητού.

Έσυνεθίζετο δέ πολύ είς τ' ά γυμναστήρια και όπου ήτο έν χρήσει έτροποποιείτο διά ν' αχθίσταται εύκολώτερον είς τούς παιδας.

Έφευρέτην του άγωνίσματος τούτου, όι πρόγονοι ήμῶν έθεώρουν τόν Θησέα ό όποιος έν έλλείψει σπάθης, όταν είσήχθη είς τόν Λαβύρινθον, μετεχειρίσθη τήν μέθοδον τάυτην έναντίον του Μινωτάυρου. Η Έλληνική μυθολογία αναφέρει τόν Ηρακλέα ως νικητήν του Παγκράτιου.

Τ' ά Παγκράτιον έθεωρήθη ως σκληρόν άγώνισμ' και ως τοιοῦτον είχε καταργηθή από πάντας τούς άγῶνας.

Παρά τούτα ό Φιλόστρατος αναφέρει ότι τ' ά Παγκράτιον τών άνδρων ήτο ό καλλίτερος πάντων τών άθλητικών άγώνων, διότι δι' αὐτοῦ όι άγωνίζόμενοι έπεδείκνυν ποικιλίαν περιέργων και ὤρσιων θεσμάτων, καθ' όσον όλα τ' ά τεχνάσματα της πυγμής και της πάλης, περίσταν-

Η ΑΝΟΙΞΗ

Πότε θα φτιάξη ή άνοιξη παιδιά
να βροῦμε στ' ανθοσιόλιστα λιβάδια,
να παίξουμε μ' δλάνοιχτη καρδιά,
να δοῦμε τὰ χιονότα τὰ κοπάδια.

Μέλισσες πεταλούδες πλουμιστές
να δοῦμε στὰ λουλούδια να πέτουνε,
ν' ακούσουμε τούς γιερωτοὺς τραγουδιστές,
τὴν άνοιξη γλυκὰ να τραγουδοῦνε.

Ν' ακούσουμε τὴ θεία μουσική
τῶν κουνουνιῶν, τὴν ὁμορφη φλογέρα,
ποὺν παίζουν οἱ γερόστηθοι βοσκοί,
χαρούμενοι σιὸ μῦθωμένο άγέρα.

Πότε θα φτιάξη ή άνοιξη παιδιά
να βροῦμε στὰ λιβάδια άδερφωμένοι,
να παίξουμε μ' δλάνοιχτη καρδιά,
καὶ ναῶρθομε μ' ανθούς στεφανωμένοι.

Α. Ι. ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ

ται ἐν αὐτῷ ἠνωμένῳ. Οἱ ἀγωνιζόμενοι δὲν με-
τεχειρίζοντο τοὺς πυκτικούς ἱμάντας (γάντια)
ἢ ἐὰν μετεχειρίζοντο τοιοῦτους ἦσαν ἱμάντες
μυλακώτεροι ὥστε αἱ χεῖρες μένουσαι ἀοπλι-
κῇ γυμνῇ δὲν ἐπροξένουν πληγὰς καταφερό-
μεναι κατὰ τοῦ ἀντιπάλου. Οἱ ἀγωνιζόμενοι
ἠγωνίζοντο γυμνοί, μὲ τὸ σῶμα ἀλειμένον δι'
έλαιου καὶ ἄμμου.

Πολλάκις οἱ ἀγωνιστὲς ἰδίως εἰς τὴν Σπάρ-
την ἐκκρινον χρῆσιν τῶν δνύχων καὶ τῶν ὀδόν-
των ἀκόμη, τοῦτο ὅμως δὲν ἐπιτρέπετο εἰς τοὺς
μεγάλους ἀγῶνας. Ἀρχομένου τοῦ Πυγμαχτείου
ἢ πρώτη φροντίς ἐκάστου τῶν ἀθλητῶν ἦτο νὰ
λάβῃ τὴν προσφορωτέραν θέσιν, ἠγωνίζετο δὲ
κυρίως νὰ θέσῃ τὸν ἀντίπαλόν του ἀπέναντι τοῦ
ἡλίου ἢ νὰ τοῦ παρεμβάλλῃ καὶ ἄλλα προσκό-
μικτα. Ὁ ἀγὼν περὶ τῆς στάσεως ἦτο προεισ-
γωγικὸς εἰς τὸν κύριον ἀγῶνα, ἢ προπυγμαχευή
δὲ αὕτη πικρετείνετο εἰς τινὰς περιστάσεις ἐπὶ
τοσοῦτον, ὥστε ἐπεράτωνα τὸν ὅλον ἀγῶνα,
καθ' ὅτι ἐκαστος τῶν ἀθλητῶν διὰ πολλῶν
στρατηγημάτων ἠδύνετο νὰ κουράσῃ τὸν ἀντα-
γωνιστὴν του ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ πικριτηθῇ
πάσης περικιτέρῳ ἀντιστάσεως.

Σώταρκτος ὁ Σκυώνιος ἀνκφέρειται ὡς νικη-
σας καὶ θρῦσας κατ' ἐπανάληψιν τοὺς δακτύ-
λους τῶν ἀνταγωνιστῶν του προκαταβολικῶς.
Ἀρχομένου τοῦ κυρίου ἀγῶνος ἐκαστος τῶν
ἀγωνιζομένων ἠδύνετο νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν πυγ-
μῇ ἢ τὴν πάλῃν. Νικητὴς ἔθεωρεῖτο ὁ κατα-
θώνων νὰ φρονεύῃ τὸν ἀντίπαλόν του ἢ νὰ τὸν
ἀνγκάσῃ νὰ ὑψώσῃ τὸν δάκτυλον εἰς ἐνδειξιν
πικριτήσεως τοῦ ἀγῶνος.

Εἰς τὸ προσεχές. Τὸ Πένταθλον, ἢ Πάλη καὶ
τὰ Πενκθήνια.

N.

ΗΘΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ

Ο ΜΕΘΥΣΟΣ

*Ελάττωμα ποὺ δύσκολα νικᾶται. Μπροστὰ
στὸ κρασί καὶ γενικῶς στὸ ποτό, γιὰ τὸ μέθυσο
τὰ πάντα ὑποχωροῦν. Οὔτε ἐργασία, οὔτε πε-
ριουσία, οὔτε οἰκογένεια λογαριάζει αὐτός.
Ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ κρασί καὶ αὐτὸ τὸν φθάνει.

*Ὁ μέθυσος τὶς περισσότερες ὥρες τῆς ἡμέ-
ρας του καὶ πρὸ πάντων τὴν νύκτα θὰ βρίσκε-
ται σὲ καμμιὰ παράμερη ταβέρνα νὰ πίνῃ μὲ
τὴν παρέα του. Σὲ ταβέρνα ποὺ γιὰ τοὺς ἄλ-
λους εἶναι ἐστία μόλυνσεως. Γι' αὐτὸν ὅμως
εἶναι κατὶ τι τὸ ἐξαιρετικόν. Πίνει καὶ πίνει
ἕως ὅτου θὰ γίνῃ τύφλα στὸ μεθύσι.

*Αφοῦ ζαλισθῇ πιά τόσο πολὺ, ποὺ δὲν κατα-
λαβαίνει τί τοῦ γίνεται σηκώνεται νὰ φύγῃ γιὰ
τὸ σπίτι του.

Μὰ ποὺ πόδια νὰ σταθῇ! Τὰ πόδια του λυ-
γοῦν καὶ πέφτει «σορὸς κουβάρι».

Κι' ἂν θελήσῃ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃς «βάστα
καὶ θὰ πέσῃς», αὐτὸς σοῦ ἀπαντᾷ τραυλίζοντας
ἀπὸ τὸ μεθύσι. «Ἐγὼ θὰ πέσω;... ἐγώ;...
ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε», χωρὶς νὰ παραδέχεται
πὼς ἔπρεπε κάτω.

Στὸν δρόμο δταν πηγαίῃ... φασαρίες. Ὁ
ἕνας τοῖχος τὸν δέχεται καὶ ὁ ἄλλος τὸν διώχνει.
Ἔρχεται καὶ πέφτει ἐπάνω σου, «πρόσεξε καὶ
μένε, δὲν μὲ βλέπεις;» Σοῦ ἀπαντᾷ, «ἴσα-ἴσα
ποὺ σὰς βλέπω δυὸ καὶ θέλω νὰ περάσω ἀπὸ τὴ
μέση», καὶ ἂν τοῦ ζητήσῃς ἐξηγήσεις παρὰ
κάτω, δὲν τὸν νοιάζει νὰ τὰ βάλλῃ στὰ γερά
μαζί σου.

Προχωρῶντας συναντᾷ, τυχαίως, καμμιὰ
δουάδα ἀγνιόπαιδα, ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἡ χαρά τους
εἶναι μιὰ τέτοια συνάντησι. Καὶ τότε εἶναι ποὺ
δύσκολα ξεμπερδεύει. «Βάστα μπάρμπα... ἄερα
μάστορα...» καὶ κεῖνος σὰν τρελλὸς γυρίζει
ἐδῶ καὶ κεῖ νὰ ἀπαντήσῃ μὰ δὲν προφθάνει νὰ
πῇ λέξι καὶ ξεσποῦν ἀπάνω του πέτρες καὶ λεμο-
νόκουπες.

Στὸ σπίτι ὅλο γκρίνιες καὶ καυγάδες. Κανεὶς
δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ μιλήσῃ. Ὅλους τοὺς βρίζει,
τοὺς βλασφημᾷ καὶ τοὺς δέρνει.

Τὸ κακὸ εἶναι ποὺ δὲν ἀκούει καὶ κανενὸς
τὴν συμβουλή. Τοῦ λέει ἡ γυναῖκά του «μὰ δὲν
ντρέπεσαι καὶ μένε πιά, μὰς ἔκαμες ρεζίλι, κάθε
μέρα μεθυσμένος». Ἐκεῖνος ὅμως εἰς ἀπάν-
τησιν βλασφημᾷ καὶ βρίζει, γιὰ τὸν εἶπαν
μεθυσμένο.

Γίνεται κάπου γάμος ἢ ἄλλη διασκέδασις.
Αὐτὸς εὐρίσκεται ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς πρώτους.
Ἀδιάφορον ἂν τὸν ἔχουν ἢ δὲν τὸν ἔχουν καλε-
σμένο. Ἐκεῖνος θὰ καθίσῃ καὶ θὰ πῇ ὡς ποῦ
νὰ ἔλθῃ πάλιν στὴ συνηθισμένη του κατάστασι.
Ἄλλοιως δὲν φεύγει.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Πολλοὶ λύσεις—καὶ αὐτὸ μὲ μεγάλην μας
χαρὰν τὸ δηλώνομεν—ἐλήφθησαν διὰ τὸν πρῶ-
τον διαγωνισμόν μας. Τὰ ἀποτελέσματα θὰ
δημοσιευθοῦν εὐθὺς ὡς λήξῃ ἡ προθεσμία καὶ
διορθωθοῦν τὰ δοκίμια.

Και νὰ τώρα κι' ἓνα ἄλλο πρόβλημα πού κι' αὐτό τ' ὀφείλομε σὸ Σεβαστό μας κ. Μηλιάκη. Ὅποιος τὸ λύσει θὰ πάρῃ 50 δραχ. γιὰ βραβεῖο. Ἄν τὸ λύσουν πολλοὶ πάλι μὲ κλῆρο θὰ γίνῃ ἡ διανομή. Λύσεις δεκτιὲς μέχρι 30 Μαρτίου.

Καὶ τώρα ἀκούσθε το :

Δύο πόλεις Α και Β απέχουσι μεταξύ των 36 χιλιομ. Τέσσερες άνθρωποι πρόκειται νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τὴν Α πόλιν πρὸς τὴν Β διαθέτουσι ἓν αὐτοκίνητον ὅπερ ἔχει δύο μόνον θέσεις ἐκτὸς τῆς θέσεως τοῦ ὁδηγοῦ. Τὸ αὐτοκίνητον παραλαμβάνει τοὺς δύο ἐξ αὐτῶν, οἵτινες δια-φύρουσι 4 χιλιόμετρα τὴν ὥραν καὶ τοὺς μετα-φέρει εἰς τι σημειον Μ. ἀπ' ὅπου ὁδοιποροῦν πρὸς τὸ Β ἐνῶν συγχρόνως τὸ αὐτοκίνητον ἐπι-στρέφει πρὸς παραλαβὴν τῶν δύο ἄλλων, οἵτι-νες καθ' ὃν χρόνον τὸ αὐτοκίνητον παρέλαβε τοὺς δύο πρῶτους ἐβάδιζον πρὸς τὸ Β με ταχύ-τητα 6 χιλιομ. τὴν ὥραν. Τούτους συναντιᾷ τὸ αὐτοκίνητον ἐπιστρέφον ἐκ τοῦ Μ εἰς τι ση-μεῖον Ρ μεταξύ Α καὶ Μ τοὺς παραλαμβάνει καὶ τοὺς μεταφέρει εἰς τὸ Β καθ' ὃν χρόνον καὶ οἱ δύο πρῶτοι φθάνουν εἰς τὸ Β

Ζητείται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἀπόστασις τῶν σημείων Ρ καὶ Μ, ἀπὸ τὸ σημεῖον Α

A line segment with endpoints A and B. Point P is located on the segment closer to A, and point M is located on the segment closer to B. The points are ordered A, P, M, B from left to right.

“Ολοι τὸν ἀποστρέφονται, γὰρ ὅλους εἶναι βαρετός, γὰρ τοὺς τρόπους του καὶ τὰ φερσίματά του. Κανένα δὲν λογαριάζει καὶ κανένα δὲν σέβεται. Ὅλους τὸ ἴδιο τοὺς ἔχει καὶ στὸ τέλος, κατὰ τὴν ἔκφρασί του, κανένα δὲν ἔχει ἀνάγκη.

Ὁ μέθυσος ποτὲ δὲν θυμᾶται πῶς ἔχει καὶ δουλειά, παρὰ ὁ νοῦς του πάντοτε βρίσκεται κοντὰ στὸ βαρέλι. Τὴν ταβέρνα ποτὲ δὲν ξεχνᾷ καὶ πάντα μέσα καὶ θὰ βρίσκεται νὰ πίνῃ νὰ σαρκώτῃ καὶ νὰ φωνάζῃ.

Τὸν μαλώνουν γιατί πίνει. Καὶ κείνος σοῦ ὑπόσχεται πὼς δὲν θὰ ξαναπιῇ ποτέ του. Μὰ μόνο ὑποσχέσεις δίνει καὶ ποτέ δὲν τίς πραγματοποιεῖ.

*Ἰδοὺ ὁ μέθυος. Διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἕνα
του πάθος, γιὰ τὴν κορέσθαι τὴν κτηνώδεις του
δράξεις, περιφρονεῖται, κάνει τοὺς ἄλλους τὴν
τὸν ἀποστρέφονται, ἐξευτελίζει τὸν ἑαυτοῦ του
καὶ τὴν οἰκονόμειαν του.

Γενάρης 30

T. TZIKAS

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

Μια καλοκαιριάτικη μέρα, μια όμορφη τσιγγανοπούλα γυρνούσε στους δρόμους διαλαλώντας τους καλούς μύλους της.

Τὸ λυγερὸ κορμί της ἦτανε τυλιγμένο μέσα
στοὺς φραμπαλάδες, ἐνῶ στὸ πλούσιο στήθος
της στραφτάλιζε τὸ ψεύτικο κολιέ της.

Κάτω ἀπ' τ' ἀραχνένιο τσεμπέρι της λαμποκοπούσανε δυνὸ κατὰμυρα μάτια.

Τὸ τακουνάκι της χτυποῦσε ρυθμικὰ στὶς πέτρες τοῦ δρόμου κ' ἡ κρυσταλένια φωνή της ἀντηχοῦσε παράξενα.

«Δόσε μου ἓνα τσιγάρο» ψιθύρισε σὲ κάποιον
πὺν περνοῦσε γελῶντιὰς τοῦ γλυκά.

"Ήτανε ακόμη μικρή κι' όμως έμοιαζε με ώριμη γυναίκα.

Γυρνοῦσε στοὺς δρόμους μοιράζοντας εὐθυμα χαμόγελα παντοῦ. Ἐνα φουντωμένο κόκκινο τριαντάφυλλο ἀνθίζει στ' αὐτὴ της καὶ ἕνας τρουβᾶς κρεμότανε στὸν ὄμο της.

Μὲ τὸ ἀλάνικο βῆμα τῆς προχωροῦσε βοί-
σκοντας πάντα μιὰ λέξι γιὰ ὅποιον τὴν ἐπεί-
ραζε. Μιὰ στιγμή κάποιος σεβαστὸς γέρος τὴν
ἐπλησίασε λέγοντάς της: «Ὁμορφη γυφτο-
πούλα, ἄφησε πιά τὴν μόρτικη ζα ἢ ποὺ περνᾷς.
"Ἐλα στὸ σπίτι μου νὰ ζήσης κοντά μου. Θὰ
εἶσαι γιὰ μένα μιὰ κόρη καλὴ καὶ περικοιτιχὴ
κι' ἐγὼ γιὰ σένα ἕνας σπλαχνικὸς πατέρας».
"Ἐλα μαζί μου, γλυκεῖα βασίλισσα τοῦ δρόμου».

"Οχι—ἀποκρίθηκε ἐκείνη—"Εγὼ γεννήθηκα μέσα στὸ τσαντεῖρι, ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους ποὺ μὲ νοιοῦθουνε, καὶ μέσα σ' αὐτὸ ποθῶ νὰ ἀποθάνω.

Τὴν ζωὴν ποὺ περνῶ, δὲν τὴν ἀλλάζω μὲ
ἄλλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου.

*Εγὼ ζῶ χωρίς νᾶχω νὰ δώσω λογαριασμὸ σὲ κανένα τί κάνω. Ζῶ ὅπως μ' ἀρέσει καὶ κάνω ὅ,τι μ' ἀρέσει.

Αὐτὰ νὰ νιάτα ποὺ βλέπεις, θὰ μαραθοῦνε, θὰ σβύσουνε καὶ θὰ χαθοῦνε ὅταν ἔρθω κοντά σου. Δὲν ὀἶμαι πιά τὸ λεύτερο ἀηδόνι τοῦ δρόμου. Λοιπὸν ἀντίο, φτωγὲ δουλὲ τῆς ζωῆς.

Κράτα τὰ λεπτά σου γέρο μου. Εγώ πηγαίνω
στο τσαντήρι μου. Εκεί ποῦ με περιμένει τὸ
γύφτικο χᾶδι τῆς μάνας μου.

Αὐτὰ εἶπε καὶ μὲ τὸ γοργὸ λεβέντικο βῆμά
της, χάθηκε στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου ἀφήνον-
τας τὸ γέρο ξαφνιασμένο.

ANNA BPANA

 ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ & ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

«ΠΡΟΟΔΟΝ»

Α.΄ Γυμνάσιον

Ἡράκλειον—Κρήτης:

ΤΟ ΤΑΜΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΙΑΣ

ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ Ο ΔΡΟΜΟΣ

(Στὸ φίλο μου Γιάννη Φωτάκη)

Ὁ σκληρὸς ὁ πόλεμος παίρνει τὰ παλληκάρια
καὶ ἀφίνει ἔρημα τὰ μέρη.

Ὅλα μαζὺ φεύγουν μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη
ἀπὸ τὸν πόνο τ' ἀποχωρισμοῦ.

Γιατὶ ποῖός ξεύρει... τὸ τυχερό τους; Ποιὸς
ξεύρει ἂν τὰ μάτια τους δοῦν ἄλλη φορὰ τὸ
μέρος ποὺ πρωτόδαν τὸ φῶς τῆς ζωῆς; Ποιὸς
ξεύρει ἂν θὰ ξαναδοῦν ἄλλη φορὰ κάθε γλυκειὰ
τους ὑπαρξη;

Μὲ ὅλο ὅμως τὸν πόνο ποὺ αἰσθάνονται, κα-
νένα δάκρυ δὲν φαίνεται νὰ κυλᾷ στὸ χλωμὸ
ἀπὸ συγκίνησι πρόσωπό τους, γιατί νοιώθουν
βαθιὰ τὸ καθῆκον ποὺ ἔχουν γιὰ τὴν πατρίδα.
Νοιώθουν ὅτι ἀπ' αὐτοὺς ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ τους,
ἡ τιμὴ τους... ἡ εὐτυχία τους.

Καὶ μόνο ἡ ἰδέα τοῦ ἐκπατριστοῦ καὶ τῆς ἀ-
τιμώσεως τοὺς κάνει νὰ ἐξανίσταται ὁ ἀνδρικός
τὼν ἐγωϊσμός καὶ νὰ τοὺς φαίνεται γλυκὸ τὸ
βόλι τοῦ πολέμου.

Πέρασαν δύο χρόνια ἀπὸ τότε χωρὶς τὰ παλ-
ληκάρια νὰ γυρίσουν. Ὅταν μιὰ μέρα σκοτει-
νιασμένη ἀπ' τὰ βαριὰ σύννεφα, ἔφτασε μύνημα
στὸ χωριὸ πὼς τ' ἄδικο βόλι τοῦ ἔχθρου τρύ-
πησε ἀλύπητα ὅλους τοὺς νέους....

Τὰ σύννεφα ἀπλώθηκαν καὶ σκοτείνιασαν τὸ
χωριό, ἄγριος βορρῆς φυσοῦσε λυσσασμένους,
λὲς ὅτι κι' αὐτὴ ἡ φύσις συμμεριζόταν τὸ πέν-
θος γιὰ τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ τοὺς βρῆκε.

Σὲ μιὰ γωνιὰ ἐνὸς φτωχοῦ σπιτιοῦ, μὲ τὸ
μανδύλι γεμάτο ἀπὸ δάκρυα καὶ μὲ κατὰμυρα
ντυμένη κάθετοι μιὰ νέα γυναῖκα ποὺ φαίνε-
ται γοιὰ γιατί ἡ μεγάλη λύπη καὶ ἡ μελαγχολία
τῆς ἔχουν ἀυλακώσει τὸ πρόσωπο καὶ κλαίει
τὸ μονάκριβο παιδί της, τὴν μόνη της παρη-
γοριά.

Παρέχει μιὰ κοπέλα στὰ μαῦρα κι' αὐτὴ
βουτηγμένη μὲ τὰ δολόχρυστα μαλλιά χυμένα
στοὺς ὤμους ποὺ προξενοῦσαν μιὰ φοβερὰ ἀν-
τίθεσι μὲ τὸ μαῦρο φόρεμά της καὶ μὲ τὰ γα-
λανὰ της μάτια, τὰ θοὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ δάκρυα,
εἶναι γονατισμένη μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς
Παναγίας καὶ κλαίει καὶ παρακαλεῖ:

«Μὲ δάκρυα Σὲ παρακαλῶ, καλὴ μου Πανα-
γία, κάμε νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸν πόλεμο ὁ καλὸς
μου καὶ θὰ δουλέψω, χρυσὸ καντῆλι νὰ κάμω
νὰ σοῦ φέρω». Αὐτὰ ἔλεγε ἡ φτωχὴ κόρη καὶ
ξεσποῦσε σὲ λυγμούς....

Οἱ μέρες κυλοῦσαν ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη χω-
ρὶς κανεὶς νὰ φανῇ.

Ἦλθεν καὶ ὁ Ἀπρίλης, ἦταν ὥρατα βρα-
δυά... ἡ σελήνη ἔριχνε τὸ γλυκὸ καὶ ἀσημέ-
νιο φῶς της, γλυκὸ ἀεράκι φυσοῦσε καὶ μύ-
ριζε τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν τῆς ἀνοιξης,
καὶ μέσα στὴν ἡσυχίαν τῆς νύκτας ἀκουγό-
ταν τὰ κουδανίσματα τῶν προβάτων ποὺ ἀντη-

Τὸ μονοπάτι τὸ ἄγνωστο ποὺ βγάζει πρὸς τὸ φῶς
πὼς θὰ τὸ βροῦμε; τὸ ἔρημο ἐκεῖνο μοναστήρι-
ποὺ τώρα ὁ καθένας μας σκυφτός
τὸ νοσταλγεῖ—τὸ ἅγιο κεῖνο ἐρημητήρι....

Εἶναι μακριὰ ὃ φίλε μου ὁ δρόμος,
μὰ ποῖός τὸ ἔχει ἂν ὁ ἕνας μας πίσω θὰ μείνῃ.
Θάναι πικρὸς ὁ πόνος.
Στὰ ἔρημα θὰ βρῇ τὴ ληομοσύνη....

Μὰ ἐκεῖνος ποὺ θὰ φτάσῃ στὴν ἀπάτητη κορφή,
ἡ χαρὰ του ἡ κορφή!....

MAN. A. ΦΘΕΝΑΚΗΣ

χοῦσαν ἀπὸ μιὰ μακρινὴ στάνη καὶ ἡ γλυκειὰ
φλογέρα τοῦ βοσκοῦ ποὺ μ' αὐτὴν διεσκέδαζε
τὴν μοναξιά του.

Στὸ ἴδιο φτωχικὸ σπιτάκι αἱ δύο γυναῖκες
πιο ἀδύνατες τώρα καὶ πιο χλωμές χωρὶς κα-
νεὶς λόγος νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ πικραμένο στόμα
τους.

Ἀφνης... σηκώνουν τὰ κεφάλια καὶ ἀφουγ-
κράζονται... βήματα ἄγνωστα ἀκούονται στὸ
δρόμο καὶ οἱ σκύλοι γανγίζον χαρούμενα καὶ
τρέχουν στὴ πόρτα τοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ λὲς
καὶ θέλουν νὰ τοῦ ποῦν κάτι εὐχάριστο.

Ἡ καρδιὰ τῶν γυναικῶν κτιπᾷ.... Ποιὸς
νᾶναι ἄραγε αὐτὸς ποὺ τὸν γνωρίζουν τὰ σκυ-
λιά; Σηκώνονται ν' ἀκούσουν καλλίτερα.... Τὰ
βήματα σταματοῦν καὶ ἕνας κτύπος δυνατός
ἀκούεται. Τρέχουν τότε καὶ αἱ δύο ν' ἀνοίξουν,
τὰ χέρια τους ὅμως τρέμουν ἀπ' τὴ συγκίνησι,
δὲν γνωρίζουν ποῖός εἶναι ὁ νυκτερινὸς δια-
βάτης, ὅμως κάτι τοὺς λέγει ἡ καρδιὰ τους.

Τέλος, καταβάλουν μιὰ τελευταία προσπά-
θεια καὶ ἡ πόρτα ἀνοίγει, δυὸ φωνές ταύτα-
χρόνως ἀκούονται. Παιδί μου! Καλέ μου! καὶ
ἔτειναν τ' ἀδύνατα χέρια τους πρὸς τὸν νέο.
Ἀλλὰ ὁ νέος δὲν ἄκουσε ἄλλο τίποτε, ἔγειρε τὴν
κεφαλὴν καὶ ἔπεσε εἰς τὰ χέρια τῶν δύο γυναι-
κῶν ἀναίσθητος.... εἶχε λυποθυμήσει.

Τὴν ἐπομένη γονατισμένη ἡ κόρη, μὲ τὸ
χαμόγελο ζωγραφισμένο στὰ ὠχρὰ χεῖλη της
εὐχαριστοῦσε τὴν καλὴν Παρθένα γιὰ τὴν σω-
τηρία τοῦ καλοῦ της.

Καὶ πιστὴ στὰ λόγια της ἐδώρησε τὸ τάμα—
ΧΡ. Ι. ΙΕΡΩΝΥΜΙΑΗΣ

ΤΟ ΡΟΛΟΪ ΤΟΥ ΝΕΥΤΩΝΟΣ

Μιά μέρα, κεί πού ὁ σοφὸς Νεύτων ἦταν ἀπορροφημένος μέσα σ' τὶς βαθειές του φιλοσοφικὲς μελέτες, εἰσέρχεται σ' τὸ γραφεῖο του ἡ ὑπηρέτριά του. Κρατοῦσε σ' τὰ χέρια της μιὰ κατσαρόλα κι' ἕνα φρέσκο αὐγὸ ποῦθελε νὰ τὸ βράσῃ μπροστὰ σ' τὸ κύριό της. Αὐτὸ τ' ἀν τὸ συνηθισμένο φαγητὸ τοῦ σοφοῦ. Ὁ Νεύτων ποῦθελε νὰ μείνῃ μόνος εἶπε τῇ: ὑπηρέτριας νὰ φύγῃ κι' ὅτι θάβραζε μόνος του τ' αὐγὸ. Αὐτὴ ἔθεσε τ' αὐγὸ στὸ τραπέζι, κοντὰ σ' τὸ ρολοῖ τοῦ φιλοσόφου, ὑπενθυμίζοντας σ' αὐτὸν νὰ μὴ ἀφίση τ' αὐγὸ νὰ βράσῃ πάνω ἀπὸ τρία λεπτά· ἔπειτα ἔφυγε.

Φαντασθῆτε τὴν ἐκπλιξίν της ὅτε ἐπιστρέφοντας μετὰ μισὴ ὥρα γιὰ νὰ πάρῃ τὴν κατσαρόλα, εἶδε τὸ κύριό της νὰ στέκεται μπροστὰ σ' τὸ τζάκι παρατηρώντας προσεκτικὰ τ' αὐγὸ πού κρατοῦσε σ' τὸ χέρι του ἐνῶ τὸ ρολοῖ ἔβραζε στὴν κατσαρόλα.

Τί ἀφηρημάδα ποῦχουν πότε-πότε αὐτοὶ οἱ σοφοί!

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Θ. Α. ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὅ,τι δίδει τις πρὸς τοὺς γονεῖς του εἶναι ἐξόφλησις χρέους, διὰ τοῦτο ὁ θεῖος νόμος καταδικάζει εἰς θάνατον καὶ αὐτοὺς τοὺς κακολογούντας τοὺς γονεῖς, ἀμείβει δὲ μὲ εὐτυχίαν, ὑγείαν καὶ μακροβιότητα τοὺς γηροτρέφοντας αὐτοὺς.

Ὁ βίος μας δὲν εἶναι παρὰ εἰς ἀτμὸς πού ἐξυφανίζεται διότι μία μόνη στιγμή εὐτυχίας ἢ δυστυχίας μεγάλης μᾶς κάμει νὰ μὴ ἐνθυμώμεθα μήτε εὐτυχίας μήτε δυστυχίας ἔξω καὶ ἑκατὲν ἐτῶν.

Ἡ γυνὴ εἶναι ἡ καρδιά τοῦ ἀνδρός, ὅχι σπινίως καὶ ὁ νοῦς, διότι αὐτὴ ἡ κατασκευὴ τῶν σωμάτων ἀνδρός καὶ γυναικὸς βεβαιεῖ ὅτι οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ

Σ. Π.—Τὸ διήγημά σας ὅχι καλὸ, φαίνεται καθαρὰ πὼς καὶ θὰ γράψετε, παντὶς θέλετε ἀκόμα πολὺ διαβασμα. Κ. Κ.—Τὸ τελευταῖο μέρος τοῦ διηγήματός σας κάπως ἀψυχολόγητο γι' αὐτὸ καὶ παραλείπεται. Δημοσιεύεται. Φ. Σ.—Δὲν δημοσιεύεται. Θέλομε ἐκλεκτὲς μεταφράσεις. Κ. Α.—Τὸ θέμα σας ἀνώτερο τῶν δυνάμεών σας καὶ γι' αὐτὸ πεφτετε ἔξω στὰ ἐπιχειρήματά σας. Κ. Α.

Ρέθυμνον.—Τὸ κομμάτι σας ἀρκετὰ ἐπιτυχημένο, μερικοὶ τοπικοὶ ιδιωτισμοὶ νὰ σᾶς λείψουν. Περιμένομε κι' ἄλλα τέτοιου εἶδους. Ι'. Τ.—Ὡς παρὰ καιρὸ δὲν ἐλήφθη καθόλου ὑπ' ὄψει καὶ ὕστερα ὡς διήγημα ὕστερεῖ σε πολλὰ μέρη. Ι. Μ.—Τὸ κομμάτι σας δυσαναγνώστο καὶ προχειρογραφημένο δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει. Καρυδαλλίδα.—Τὸ Ἡλιοβασίλεμά σας εἶναι καλὺτερόν ἀπ' τὸ προηγούμενον, δίνετε πεῖθ μεγάλη προσοχὴ στὴ χάρι τῆς διηγήσεως. Δημοσιεύεται. Ε. Σ.—Ἡ ἀναβάσις στὸ Γιοῦχτα εἶναι γεμάτη ἀνορθογραφίες, τὸ ὕψος ἀσχημὸν, ἀλλὰ τὸ θέμα σας ἀν καὶ καλὸ τὸ δολοφονεῖτε μὲ ἀσυνταξίες καὶ ἀνορθογραφικὰ λαθὰ καὶ μᾶς ἀναγκάζετε νὰ τὸ ἀπορρίψωμε. Ε. Γ.—Ἡ παντελὸνα σας μᾶς ταιριάζει καλὰ, δημοσιεύεται. Χ. Ι. καὶ Κ. Β.—Τὸ θέμα γιὰ τὸ ὅποιο ἀσχοληθήκατε δύο μαζὺ εἶναι πολὺ τριμμένο. Κ. Μ.—Ἀποφεύγετε τοὺς ρωμαντισμούς, ἀσχοληθῆτε μὲ ἄλλα θέματα, τὸ δημοσιεύμε. Τάκην Βερῶνον Ρέθυμνον.—Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια, τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς δημοσιεύεται. Γ. Μ.—Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὴν ἐργασία σας. Αὐτὴ τὴν ἰδέαν τὴν εἴχαμε κι' ἐμεῖς σκεφθῆ ἀπὸ προηγήτερα· γι' αὐτὸ τὰ καταλλήλοτερα γιὰ τὸ Περιοδικὸ μας ἀπὸ τὰ γιωμικά σας θὰ δημοσιευθεῖν μὲ μικρὰς διορθώσεις, εἰς τὴν στήλῃ πού ὠρίσαμε. Ε. Βρέντζον.—«Στὴν εὐτυχία πού κληρονομήθηκε» παρατηρήσαμεν πρῶτα ἀπ' ὅλα γλῶσσα στενωτή καὶ κάποιον διηγηματικὴν χάρι, λαίπει ὅμως ἡ ψυχολογία στὰ πρόσωπα σας. Ἡ παραμονὴ τοῦ ὄνειροπτελοῦ γυρίζει ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ πατέρα του εἶναι αὐθαίρετη. Κι' ἡ ἐπάνοδος ἐνός τοῦ φίλου πού ὕστερα ἀπὸ τὸ ταξεῖδι γυρίζει πτωχός, φαίνεται κάπως μυθιστορηματικὴ. «Τὸ πᾶρε καὶ μὲ μαζὶ σου» μᾶς συγκίνησε πολὺ, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ φαινώμεθα ἐμεῖς τόσοι νέοι σκεπτόμαστε πεσιμιστικὰ δὲν δημοσιεύεται. Τὸ «Στὸν ἀποσπερίτη» μᾶς ἄρεσε καὶ τὸ κρατοῦμε γιὰ δημοσίευσιν. Ἐχετε ἀρκετὰ χαρίσματα πού μᾶς πείθουν ὅτι θὰ μᾶς συνδρόμετε πολὺ στὸ ἔργο μας. Περιμένομεν. Καθρὸν Εὔσι.—Τὸ ὕψος σας ἀρκετὰ καλὸ. Τὸ θέμα σας ἀρκετὰ ἐπιτυχημένο. Προσέχετε μόνον νὰ μὴ ἀφίνεται κενὰ στὸ διήγημά σας. Α. Κ.—Τὸ «ἡλιοβασίλευμα» ἔχει λίγα πράγματα δικὰ σας, τὰ περισσότερα εἶναι παρμένα ἀπὸ τὰ «Μετέωρα» τοῦ Χριστοβάσιλη. Ἀφίνεται τὸ μυαλό σας ἐλεύθερον νὰ σκεθῇ καὶ μὴ ὑποδουλώνεσθε εἰς τοὺς ἄλλους. Μόνον ἔτσι θὰ μᾶς παρουσιάσετε κατὰ. Β. Γ. Η.—Δὲν λέγομεν ὅτι ὕστερεῖ ἀπ' ἐκεῖνα πού δημοσιεύουμε. Μὰ γιὰ σκεφθῆτε τί ἐντύπωσιν θὰ κάνωμεν εἰς τὴν κοινωνίαν παρουσιάζοντας τέτοια φιλολογία. Θ. Φανουράκη.—Τὸ ρολοῖ τοῦ Νεύτωνος δημοσιεύεται. Βαρουγάκη, Κοστελλί, Κισσόμου.—Τὸ ἄρθρον σας δημοσιεύεται. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια.